

Ex funebri charta**Prof. dr hab. Ewa Sitarska (1935-2021)**

Ewa Sitarska urodziła się 24 stycznia 1935 r. w Stanisławowie na terenie dzisiejszej Ukrainy. Po ukończeniu w 1954 r. Państwowego Technikum Weterynaryjnego we Wrześni, rozpoczęła studia na kierunku weterynaria, które ukończyła w 1961 r. na Wydziale Weterynaryjnym SGGW w Warszawie, otrzymując tytuł lekarza weterynarii. Pracę rozpoczęła będąc studentką 5. roku w Katedrze Fizjopatologii na macierzystym Wydziale.

Po czterech latach od ukończenia studiów, w 1965 r. obroniła pracę doktorską pt. „Etiologia hipogammaglobulinemii cieląt”, uzyskując stopień doktora nauk weterynaryjnych. Po kolejnych czterech latach uzyskała w 1969 r. stopień doktora habilitowanego nauk weterynaryjnych na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej pt. „Badania nad odczynami alergicznymi w chorobie obrzękowej i krwiotocznym zapaleniu jelit u prosiąt”. Za pracę habilitacyjną otrzymała w 1970 r. nagrodę Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

Tytuł profesora nauk weterynaryjnych uzyskała w 1990 r., a w 1999 r. mianowana została przez Ministra Edukacji Narodowej na stanowisko profesora zwyczajnego. W życiu zawodowym profesor Ewy Sitarskiej na podkreślenie zasługuje objęcie, po wygranym konkursie, stanowiska kierownika Zakładu Fizjopatologii w Instytucie Hematologii, jednostce podległej Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej. Funkcję tę pełniła przez 15 lat (1971-1986) na stanowisku docenta. Kontynuowana przez ten cały okres współpraca z Wydziałem Weterynaryjnym SGGW w Warszawie, sentyment do macierzystego Wydziału, a także propozycja ówczesnego dziekana Wydziału i kierownika Katedry Chorób Wewnętrznych z Kliniką przyczyniły się do Jej powrotu w 1986 r. do pracy na Wydziale. W latach 1993-2000 Profesor Ewa Sitarska pełniła funkcję kierownika Katedry Chorób Wewnętrznych z Kliniką.

Dorobek naukowy Profesor obejmuje ponad 185 prac – głównie prac oryginalnych opublikowanych w czasopiśmie międzynarodowych, zarówno z obszaru badań weterynaryjnych, jak i medycznych, takich jak m.in.: *Acta Haematologica Polonica*, *Neoplasma*, *Scandinavian Journal of Haematology*,

Zentralblatt für Veterinärmedizin, *Polish Journal of Immunology*, *Bulletin of Environment Contamination and Toxicology*, *Toxicology Letters*, *Pediatra Polska* itp.

W pierwszym okresie Jej pracy na Wydziale (1961-1971) badania dotyczyły regulacji cyklu płciowego i diagnostyki podklinicznych stanów zapalnych narządów rodnych u krów, wykazania korzystnego wpływu stosowania wyciągów z podwzgórza na zwalczanie u krów jałowości spowodowanej zaburzeniami hormonalnymi, porównania zmian między frakcjami białek występujących w mleku, płynie z cyst pęcherzykowych i pęcherzyków Graffa u krów w różnych okresach cyklu płciowego w stanach fizjologii i patologii, oceny odporności humoralnej u prosiąt i cieląt, poznawania patogeny choroby obrzękowej i krwiotocznego zapalenia jelit u prosiąt. Wyniki badań z tych obszarów były w tamtym okresie nowatorskie w skali międzynarodowej i weszły do światowego piśmiennictwa.

W okresie pracy w Instytucie Hematologii (1971-1986) – badania Pani Profesor koncentrowały się nad: zmianami w układzie erytrocytarnym i leukocytnym

oraz w białkach krwi obwodowej zwierząt w zależności od rytmu dobowego i cyklu płciowego, a także podczas występowania różnego rodzaju wstrząsów ze szczególnym uwzględnieniem wstrząsu w chorobie oparzeniowej oraz chorobie popromiennej. Ponadto dotyczyły one również procesów metabolicznych zachodzących w ranie oparzeniowej w pierwszych godzinach po oparzeniu i wpływu na te procesy miejscowych zaburzeń w gospodarce elektrolitowej, poznania mechanizmów proliferacji limfocytów krwi obwodowej w przewlekłej białaczce limfocytarnej u ludzi z uwzględnieniem czynników labilizujących i stabilizujących błony lizosomalne w tych komórkach, określenia zmian poszczególnych form jąderek w limfocytach krwi obwodowej w stanach fizjologii i patologii u ludzi i zwierząt, opracowywania nowych preparatów krwio- i osoczozastępczych oraz struktur subkomórkowych limfocytów podczas przebiegu ostrej białaczki limfoblastycznej u dzieci i przewlekłej białaczki limfatycznej u ludzi dorosłych.

Po powrocie do pracy na Wydziale w 1986 r. aż do czasu przejścia na emeryturę, tj. do 2005 r., prowadziła badania nad wpływem różnych stężeń związków chloroorganicznych i ich metabolitów na okres okołoporodowy u krów, a także wpływem różnych stężeń tych związków na odporność komórkową gruczołu mlekowego oraz wpływem polichlorowanych dwufenyli i pestycydów chloroorganicznych na zapłodnienie i wczesny rozwój zarodka u krów, wykorzystaniem oznaczania stężenia hydroksyproliny w moczu jako wskaźnika oceny stopnia zaburzeń metabolicznych u świń, wpływem stresu prooksydacyjnego na stan zdrowia koni.

W okresie pracy zawodowej wypromowała 5 doktorów, z których 2 uzyskało tytuł profesora.

Poza działalnością naukową, pracując ponad 30 lat na Wydziale, prowadziła przez cały okres pracy zawodowej wykłady i ćwiczenia z przedmiotów: fizjopatologia, choroby wewnętrzne dużych zwierząt i analityka kliniczna. W latach 1961-1971 kierowała sekcją fizjopatologii w Kole Naukowym Medyków Weterynaryjnych.

Odznaczona została Złotym Krzyżem Zasługi (1978), odznaką „Zasłużony Pracownik Rolnictwa” (1990), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2001), Krzyżem Zesłańców Sybiru (2005). Za całokształt swojej działalności naukowo-dydaktycznej otrzymała szereg indywidualnych i zespołowych nagród z resor-

tu szkolnictwa wyższego (1970, 1983, 1991, 1996), Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych (1966, 1986) oraz Rektora SGGW (1962, 1963, 1964, 1968, 1969, 1989, 2000). W 2005 r. przeszła na emeryturę, zachowując stały kontakt z pracownikami Wydziału, troszcząc się jednocześnie o jego dalszy rozwój.

Zmarła 14 listopada 2021 r. Pochowana została 18 listopada 2021 r. na Wolskim Cmentarzu Prawosławnym w grobie rodzinnym, w którym pochowana jest matka Anna oraz znajduje się symboliczny grób m.in. Jej ojca Mariana Sitarskiego zamordowanego przez NKWD w Katyniu i babki Anieli Sitarskiej, zmarłej w Kazachstanie. Ewa Sitarska jako 5-letnie dziecko wraz z matką i babką wywieziona została w 1940 r. do sowchozu w stepy Kazachstanu, gdzie przebywała do 1946 r.

W osobie Pani Profesor straciliśmy wyjątkowego Człowieka, życzliwego ludziom i sprawom, lekarza weterynarii, nauczyciela akademickiego wielu pokoleń lekarzy weterynarii, wychowawcę młodych kadr naukowych, miłośniczkę zwierząt.

Pozostanie w naszej pamięci na zawsze.

*Wychowanek i wieloletni współpracownik
prof. dr hab. dr h.c. Włodzimierz Kluciński*

*Dyrektor Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW
prof. dr hab. Marcin Bańbura*